EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.5.2023.
COM(2023) 610 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Francuske za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Francuske za 2023.

{SWD(2023) 610 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Francuske za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Francuske za 2023.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća[3] kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom za oporavak i otpornost pruža se financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima EU-a. U skladu s prioritetima europskog semestra on doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku te provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Mehanizam pomaže i u jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranju radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar EU-a i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ažuriran je 30. lipnja 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.

[1] SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

[2] SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

[3] Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

(2) Komisija je 22. studenoga 2022. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2023.[4], čime je označen početak europskog semestra 2023. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 23. ožujka 2023. prioritete tog pregleda na temelju četiri dimenzije konkurentne održivosti. Komisija je 22. studenoga 2022. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023., u kojem je utvrđeno da je Francuska jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i mišljenje o nacrtu proračunskog plana Francuske za 2023. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Vijeće donijelo 16. svibnja 2023., kao i Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2023., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava i koji je Vijeće donijelo 13. ožujka 2023.

(3) Iako gospodarstva EU-a pokazuju iznimnu otpornost, geopolitički kontekst i dalje ima negativan utjecaj. Čvrsto stojeći uz Ukrajinu, EU je svoj program gospodarske i socijalne politike EU-a usmjerio na smanjenje negativnih posljedica energetskih šokova na ranjiva kućanstva i poduzeća u kratkoročnom razdoblju te na nastavak rada na zelenoj i digitalnoj tranziciji, potpori održivom i uključivom rastu, očuvanju makroekonomske stabilnosti i povećanju otpornosti u srednjoročnom razdoblju. U velikoj je mjeri usmjeren i na povećanje konkurentnosti i produktivnosti EU-a.

(4) Komisija je 1. veljače 2023. objavila Komunikaciju „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”[5] u cilju povećanja konkurentnosti industrije EU-a s nultom neto stopom emisija i omogućivanja brzog prelaska na klimatsku neutralnost. Taj plan dopunjuje sadašnje napore u okviru europskog zelenog plana i plana REPowerEU. Cilj je tog plana omogućiti poticajnije okruženje za povećanje EU-ovih proizvodnih kapaciteta za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija koji su potrebni za ostvarenje EU-ovih ambicioznih klimatskih ciljeva te osigurati pristup relevantnim kritičnim sirovinama, među ostalim diversifikacijom nabave, primjerenim iskorištavanjem geoloških resursa u državama članicama i povećanjem recikliranja sirovina. Plan se temelji se na četiri stupa: predvidljivom i pojednostavnjenom regulatornom okruženju, bržem pristupu financijskim sredstvima, unapređenju vještina i otvorenoj trgovini za otporne lance opskrbe. Osim toga, u cilju oblikovanja regulatornog okvira za poticanje rasta, Komisija je 16. ožujka 2023. objavila Komunikaciju „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”,[6] koja se temelji na devet međusobno dopunjujućih pokretača konkurentnosti. U njoj se utvrđuju prioriteti politike koji se odnose na aktivno uvođenje strukturnih poboljšanja, dobro usmjerena ulaganja i regulatorne mjere za dugoročnu konkurentnost EU-a i njegovih država članica. Preporuke u nastavku pridonose ostvarenju tih prioriteta.

(5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2023. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020. i 2022. i dalje su jednako relevantne i za planove za

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.

(6) Uredba o planu REPowerEU[7] donesena je 27. veljače 2023. s ciljem da se postupno ukine ovisnost EU-a o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. To će doprinijeti energetskoj sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u EU-u, dok će se istodobno povećavati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Uredbom se državama članicama omogućuje da u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost dodaju novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirale ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU. Tim reformama i ulaganjima doprinijet će se i povećanju konkurentnosti industrije EU-a s nultom neto stopom emisija, kako je navedeno u Industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija i provedbi preporuka za pojedinu zemlju koje se odnose na energetiku i upućene su državama članicama 2022. odnosno 2023., ovisno o slučaju. Uredbom o planu REPowerEU uvodi se nova kategorija bespovratne financijske potpore koja se državama članicama stavlja na raspolaganje za financiranje novih reformi i ulaganja u energetici u okviru njihovih planova za oporavak i otpornost.

(7) Komisija je 8. ožujka 2023. donijela Komunikaciju o smjernicama za fiskalnu politiku u 2024., kako bi državama članicama olakšala pripremu programa stabilnosti i konvergencije i tako poboljšala koordinaciju politika[8]. Komisija je podsjetila na to da će se opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu deaktivirati krajem 2023. U razdoblju 2023.–2024. pozvala je na provedbu fiskalnih politika kojima se osigurava srednjoročna održivost duga i održivo povećava potencijalni rast. Države članice pozvane su da u svojim programima stabilnosti i konvergencije za 2023. navedu kako će svojim fiskalnim planovima osigurati usklađenost s referentnom vrijednosti deficita od 3 % BDP-a te uvjerljivo i kontinuirano smanjenje duga ili zadržavanje duga na razboritim razinama u srednjoročnom razdoblju. Komisija je države članice pozvala da postupno ukinu nacionalne fiskalne mjere uvedene za zaštitu kućanstava i poduzeća od naglog porasta cijena energije, počevši od najmanje ciljanih mjera. Navela je da bi, bude li mjere potpore trebalo produljiti zbog novih pritisaka na cijene energije, države članice takve mjere trebale znatno bolje nego prije usmjeriti na ranjiva kućanstva i poduzeća. Komisija je predložila da fiskalne preporuke budu kvantificirane i diferencirane te izrađene na temelju neto primarnih rashoda, kako je predloženo u Komunikaciji Komisije o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a[9]. Preporučila je da sve države članice nastave štititi ulaganja koja financira država i osiguraju djelotvorno korištenje sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a, posebno za potrebe ciljeva zelene i digitalne tranzicije i otpornosti. Komisija je navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023., u skladu s postojećim pravnim odredbama.

(8) Komisija je 26. travnja 2023. predstavila zakonodavne prijedloge za provedbu opsežne reforme EU-ovih pravila gospodarskog upravljanja. Glavni je cilj tih prijedloga ojačati

---

7 Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

održivost javnog duga i reformama i ulaganjima promicati održiv i uključiv rast u svim državama članicama. Prijedlozi bi državama članicama omogućili više kontrole nad izradom svojih srednjoročnih planova, a istodobno se uvodi stroži sustav praćenja provedbe kako bi se osiguralo da države članice ispune obveze koje su preuzele u svojim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima. Cilj je da se zakonodavni rad dovrši u 2023.

(9) Francuska je 28. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 13. srpnja 2021. donijelo Odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Francuske[10]. Isplata obroka ovisi o odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, da je Francuska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da mjere povezane s ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima nisu ukinute.

(10) Francuska je 11. svibnja 2023. dostavila Nacionalni program reformi za 2023., a 11. svibnja 2023. Program stabilnosti za 2023., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1466/97. Zbog njihove uzajamne povezanosti ta su dva programa ocijenjena zajedno. U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2023. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Francuske o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost.

(11) Komisija je 24. svibnja 2023. objavila Izvješće za Francusku[11] za 2023. U njemu je ocijenjen napredak Francuske u smislu relevantnih preporuka za tu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2022. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Francuske. Na temelju te analize, u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Francuske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva EU-a u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja.

(12) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Francusku u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 i objavila rezultate 24. svibnja 2023[12]. Zaključila je da u Francuskoj postoje makroekonomske neravnoteže. Konkretno, i dalje su prisutne slabosti s prekograničnim učinkom povezane s visokim državnim dugom, konkurentnosti i niskim rastom produktivnosti, ali se u određenoj mjeri smanjuju. Državni dug smanjuje se od oporavka BDP-a u 2021., nakon povećanja tijekom pandemije. Razne fiskalne mjere u 2022. znatno su ublažile učinak energetske krize, ali su usporile smanjenje duga. Predviđa se daljnje smanjenje duga ove i sljedeće godine, ali se predviđa da će nakon toga, ako se ne poduzmu mjere, ponovno početi rasti te da će i dalje biti visok i iznad razine zabilježene prije pandemije, a izazovi u pogledu srednjoročne fiskalne održivosti i dalje su visoki. Mjere poduzete posljednjih

[10] Provedbena odluka Vijeća od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Francuske (ST 10162/21; ST 10162/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 610 final.

[12] SWD(2023) 633 final.

godina s ciljem povećanja potencijalnog rasta mogle bi pomoći u ispravljanju predviđenog povećanja javnog duga u srednjoročnom razdoblju. Doneseno je nekoliko reformi za jačanje troškovne konkurentnosti. Već je vidljivo blago povećanje konkurentnosti, a njihov puni učinak očekuje se u narednim godinama. Isto tako, očekuje se da će se produktivnost rada povećati učinkovitom provedbom planiranih ulaganja i reformi. Francusko gospodarstvo pokazalo je otpornost tijekom prošle godine jer su povećanja cijena energije manje utjecala na troškovnu konkurentnost nego u ostatku europodručja. Izvoz se poboljšava zbog daljnjeg oporavka prekograničnog turizma i zrakoplovne industrije, koje je pandemija znatno pogodila. Iako se tijekom najtežeg razdoblja pandemije dug privatnog sektora povećao, veće korporativno zaduživanje popraćeno je i povećanjem vlasničkog kapitala i akumulacijom zaštitnih slojeva likvidnosti. Više kamatne stope mogu otežati javno i privatno razduživanje. Odgovor politike bio je povoljan, ali i dalje postoje izazovi u pogledu upravljanja javnim financijama. Učinkovita provedba nedavno donesenih reformi u području upravljanja javnim financijama i novog mehanizma za provedbu godišnjih evaluacija javne potrošnje i dalje ima ključnu važnost za dodatno smanjenje slabosti. Obje su mjere ključne da se rashodi nastave smanjivati i da se javni dug zadrži u silaznom trendu. Nadalje, vlada je donijela reformu javnog mirovinskog sustava za koju se očekuje da će pridonijeti održivosti javnog duga.

(13) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat[13], deficit opće države u Francuskoj se sa 6,5 % BDP-a u 2021. smanjio na 4,7 % BDP-a u 2022., dok je dug opće države pao sa 112,9 % BDP-a krajem 2021. na 111,6 % BDP-a krajem 2022. Komisija je 24. svibnja 2023. objavila izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a[14]. U tom je izvješću razmotreno proračunsko stanje Francuske jer je njezin deficit opće države 2022. premašio referentnu vrijednost od 3 % bruto domaćeg proizvoda utvrđenu Ugovorom, dok je njezin dug opće države premašio referentnu vrijednost od 60 % BDP-a utvrđenu Ugovorom i nije se poštovalo referentno mjerilo za smanjenje duga. U izvješću je zaključeno da kriterij deficita i duga nije ispunjen. U skladu s Komunikacijom od 8. ožujka 2023.[15] Komisija nije predložila pokretanje novih postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2023. te je navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023. Francuska bi to trebala uzeti u obzir pri izvršenju svojeg proračuna za 2023. i pripremi nacrta proračunskog plana za 2024.

(14) Na saldo opće države utjecale su mjere fiskalne politike donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. U 2022. su te mjere koje su utjecale na smanjenje prihoda uključivale smanjenje domaćeg poreza na krajnju potrošnju električne energije (TICFE), dok su mjere koje su utjecale na povećanje rashoda uključivale izravne subvencije dobavljačima plina i električne energije kao kompenzacija za ograničenje reguliranih cijena plina i električne energije, subvencije za ograničenje povećanja maloprodajnih cijena goriva za prijevoz, subvencije energetski intenzivnim poduzećima i transferi kućanstvima s niskim dohotkom. Trošak tih mjera djelomično se kompenzirao novim porezima na neočekivanu dobit proizvođača i dobavljača energije, odnosno izvanrednim solidarnim porezom na poduzeća iz sektora fosilnih goriva i rafiniranja te mehanizmom za

[13] Eurostat–Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 47/2023, 21.4.2023.

[14] COM(2023) 633 final, 24.5.2023.

[15] COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

ograničavanje prihoda od proizvodnje električne energije na infra-marginalnom tržištu te neizravnim poreznim prihodima od proizvođača energije iz obnovljivih izvora i nižim subvencijama za proizvođače energije iz obnovljivih izvora, koje su posljedica pozitivnog jaza između tržišnih i referentnih cijena električne energije. Komisija procjenjuje da je u 2022. neto proračunski trošak tih mjera iznosio 0,9 % BDP-a. Istodobno je procijenjeni trošak privremenih mjera hitne potpore zbog pandemije bolesti COVID-19 pao s 2,6 % BDP-a u 2021. na 0,5 % BDP-a u 2022.

(15) Vijeće je 18. lipnja 2021. preporučilo Francuskoj[16] da u 2022. iskoristi Mehanizam za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku uz provedbu razborite fiskalne politike. Osim toga, Francuska bi trebala očuvati ulaganja koja financira država.

(16) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike[17] bio je u 2022. poticajan, na 2,0 % BDP-a. Francuska je u skladu s Preporukom Vijeća nastavila pružati potporu oporavku ulaganjima koja su financirana sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a iznosili su 0,6 % BDP-a u 2022. (0,7 % BDP-a u 2021.). Marginalno smanjenje rashoda financiranih bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a u 2022. odraz je pojačanog financiranja na početku provedbe plana tijekom prve dvije godine. Ulaganja koja financira država imala su ekspanzivan učinak od 0,1 postotnih bodova na smjer fiskalne politike[18]. Francuska je stoga, u skladu s Preporukom Vijeća, očuvala ulaganja koja financira država. Ujedno je rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) imao ekspanzivan učinak od 1,7 postotnih bodova na smjer fiskalne politike. Taj znatan ekspanzivni učinak uključivao je dodatni učinak fiskalnih mjera za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije (dodatni neto proračunski trošak od 0,8 % BDP-a). Rastu neto primarnih tekućih rashoda doprinijela je i indeksacija mirovina, plaća u javnom sektoru i socijalnih naknada (0,4 % BDP-a). Francuska stoga nije u dovoljnoj mjeri ograničila rast tekućih rashoda koje financira država. Znatan ekspanzivni učinak rashoda koje financira država samo je djelomično posljedica mjera za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije i troškova pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine.

(17) Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije u Programu stabilnosti povoljan je za 2023. i nakon nje. Vlada predviđa da će se realni BDP povećati za 1,0 % u 2023. i za 1,6 % u 2024. Za usporedbu, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se manji rast realnog BDP-a, i to 0,7 % u 2023. i 1,4 % u 2024., uglavnom zbog manjeg doprinosa rastu domaće potražnje u 2023., kao posljedica bruto investicija u fiksni kapital i zaliha, i vanjske potražnje u 2024.

---

16 Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Francuske za 2021., SL C 304, 29.7.2021., str. 43.

17 Smjer fiskalne politike mjeri se kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda), isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19, ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast. Za više detalja vidjeti okvir 1 u tablicama s fiskalnim statističkim podacima.

18 Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,3 postotna boda BDP-a, uglavnom zbog učinka kapitalnih transfera isplaćenih u kontekstu francuskog plana oporavka pod nazivom *France Relance*, koji se ne financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

(18) Vlada u Programu stabilnosti za 2023. očekuje da će se udio deficita opće države u 2023. povećati na 4,9 % BDP-a. Povećanje u 2023. uglavnom odražava usporavanje gospodarske aktivnosti i očekivani manjak prihoda. Prema Programu konvergencije očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 111,6 % BDP-a krajem 2022. na 109,6 % BDP-a krajem 2023. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 4,7 % BDP-a za 2023. To je niže od deficita predviđenog u Programu stabilnosti, uglavnom zbog veće elastičnosti poreza koju Komisija očekuje, što dovodi do većih prihoda. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se sličan udio duga opće države u BDP-u od 109,6 % krajem 2023.

(19) Očekuje se da će na saldo države u 2023. i dalje utjecati mjere fiskalne politike donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. Te mjere obuhvaćaju produljene mjere iz 2022., osobito smanjenje TICFE-a i izravnih subvencija dobavljačima plina i električne energije kao kompenzacija za ograničenje reguliranih cijena plina i električne energije te nove mjere, kao što su vaučeri za gorivo za prijevoz na temelju provjere imovinskog stanja za kućanstva s niskim prihodima („chèque carburant”), kojima se zamjenjuje opći rabat koji se primjenjivao 2022. i subvencije mikro, malim i srednjim poduzećima na koja se ne primjenjuju regulirane tarife za električnu energiju, kako bi se pokrilo povećanje računa za energiju do kraja 2023. Trošak tih mjera i dalje se djelomično kompenzira novim porezima na neočekivanu dobit proizvođača i dobavljača energije, odnosno mehanizmom za ograničavanje prihoda od proizvodnje električne energije na infra-marginalnom tržištu te neizravnim poreznim prihodima od proizvođača energije iz obnovljivih izvora i nižim subvencijama za proizvođače energije iz obnovljivih izvora, koje su posljedica pozitivnog jaza između tržišnih i referentnih cijena električne energije. Uzimajući u obzir te prihode, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. neto proračunski trošak tih mjera potpore iznositi 1,0 % BDP-a[19]. Čini se da većina tih mjera u 2023. nije usmjerena na najranjivija kućanstva i poduzeća i da ne šalju jasan cjenovni signal s ciljem smanjenja potražnje za energijom i povećanja energetske učinkovitosti. Stoga se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa da će iznos ciljanih mjera potpore koji treba uzeti u obzir pri ocjeni usklađenosti s fiskalnom preporukom za 2023. iznositi 0,2 % BDP-a u 2023. (u usporedbi s 0,1 % BDP-a u 2022.). Naposljetku, očekuje se da će saldu države 2023. pogodovati postupno ukidanje privremenih hitnih mjera zbog bolesti COVID-19 u iznosu od 0,5 % BDP-a.

(20) Vijeće je 12. srpnja 2022.[20] preporučilo da Francuska poduzme djelovanja kojima je cilj u 2023. osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država ispod srednjoročnog potencijalnog rasta proizvodnje[21], uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Francuska bi se istodobno trebala pripremiti za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Francuskoj je bilo preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost uzimajući u obzir

---

19 Iznos predstavlja razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera, uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

20 Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Francuske, *SL C 334, 1.9.2022., str. 79.*

21 Na temelju Komisijine *ad hoc* proljetne prognoze 2023. procjenjuje se da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje Francuske iznositi 6,3 % u nominalnom smislu.

inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije.

(21) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike biti kontrakcijski (+0,5 % BDP-a), u kontekstu visoke inflacije. To je u skladu s ekspanzivnim smjerom fiskalne politike u 2022. (–2,0 % BDP-a). Predviđa se da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) u 2023. imati kontrakcijski učinak od 0,6 % BDP-a na smjer fiskalne politike. To uključuje povećani trošak ciljanih mjera potpore kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanja cijena energije za 0,1 % BDP-a. Ukupno gledajući, predviđeni rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u skladu je s Preporukom Vijeća. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a iznosili su u 2023. 0,4 % BDP-a, a ulaganja koja financira država imala su neutralan učinak na smjer fiskalne politike[22]. Zato Francuska planira financirati dodatna ulaganja sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a i namjerava očuvati ulaganja koja financira država. Planira financirati javna ulaganja za zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost, kao što su ulaganja u okviru plana *Francuska 2030.* radi poticanja ulaganja u najsuvremenija istraživanja i razvoj te u područje digitalnih tehnologija te ulaganja u obnovljivu energiju u sustavima grijanja i obnovu javnih i privatnih zgrada, mjere za potporu dekarbonizaciji industrije, ulaganja u održivi promet, zdravstvo i obrazovanje, koja se djelomično financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a.

(22) Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se deficit opće države smanjiti na 4,4 % BDP-a u 2024. Smanjenje u 2024. uglavnom je posljedica ukidanja većine mjera potpore za energiju, zajedno s većom elastičnošću poreza. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se krajem 2024. udio duga opće države u BDP-u uglavnom ostati stabilan na 109,5 %. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 4,3 % BDP-a u 2024. To je niže od deficita predviđenog u programu, uglavnom zbog baznog učinka koji proizlazi iz manjeg deficita koji je Komisija već predvidjela za 2023. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se sličan udio duga opće države u BDP-u od 109,5 % krajem 2024.

(23) U Programu stabilnosti predviđa se postupno ukidanje mjera energetske potpore u 2024. Komisija trenutačno procjenjuje da će u 2024. neto trošak tih mjera energetske potpore iznositi 0,2 % BDP-a. Te se procjene temelje na pretpostavci da neće biti novih povećanja cijene energije. Čini se da mjere energetske potpore, koje bi, kako se planira, trebale ostati na snazi 2024., nisu usmjerene na ranjiva kućanstva ili poduzeća. One ne šalju jasan cjenovni signal s ciljem smanjenja potražnje za energijom i povećanja energetske učinkovitosti.

(24) U Uredbi Vijeća (EZ) br. 1466/97 poziva se na godišnje povećanje strukturnog proračunskog salda prema srednjoročnom cilju za 0,5 % BDP-a kao mjerilo[23]. S

---

22 Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,3 postotna boda BDP-a, uglavnom zbog učinka kapitalnih transfera isplaćenih u kontekstu francuskog plana oporavka pod nazivom *France Relance*, koji se ne financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i plana ulaganja *Francuska 2030.*

23 Usp. članak 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 u kojem se propisuje i prilagodba za više od 0,5 % BDP-a za države članice čija razina duga prelazi 60 % BDP-a ili koje imaju znatne rizike u pogledu održivosti sveukupnog duga.

obzirom na fiskalnu održivost[24] i potrebu za smanjenjem deficita na razinu ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a, povećanje strukturnog salda od najmanje 0,7 % BDP-a u 2024. bilo bi primjereno. Da bi se postiglo to povećanje, rast neto primarnih rashoda koje financira država[25] ne bi u 2024. smio biti veći od 2,3 %, što se navodi i u ovoj preporuci. Istovremeno bi trebalo postupno ukinuti preostale mjere energetske potpore (koje Komisija trenutačno procjenjuje na 1,0 % BDP-a u 2023.), ovisno o tržišnim kretanjima i počevši od onih koje su najmanje ciljane, a s time povezane uštede trebalo bi iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Prema Komisijinim procjenama to bi dovelo do rasta neto primarnih rashoda ispod preporučene maksimalne stope rasta za 2024.

(25) Uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se rast neto primarnih rashoda koje financira država od 3,1 % u 2024., što je više od preporučene stope rasta. Prilagodba koja se predviđa u Komisijinoj prognozi manja je od ušteda koje bi se ostvarile od potpunog ukidanja mjera energetske potpore. Razlog tomu je povećanje ulaganja u okviru programa *Francuska 2030.* i potpuno ukidanje poreza na dodanu vrijednost proizvodnje poduzeća.

(26) Prema Programu stabilnosti očekuje se da će od 2023. do 2024. državna ulaganja ostati stabilna na 3,8 % BDP-a. U Programu se upućuje na reforme i ulaganja za koje se očekuje da će doprinijeti fiskalnoj održivosti te održivom i uključivom rastu. To uključuje reformu upravljanja javnim financijama i novi mehanizam revizije potrošnje, reforme mirovinskog sustava i sustava naknada za nezaposlenost te ulaganja za poticanje zelene i digitalne tranzicije, koji su također dio plana za oporavak i otpornost. U Programu stabilnosti navedeni su srednjoročni fiskalni ciljevi do 2027. Prema Programu se očekuje da će se deficit opće države postupno smanjiti na 3,7 % BDP-a u 2025., na 3,2 % u 2026. i na 2,7 % u 2027. Stoga se predviđa da će se deficit opće države u 2027. smanjiti ispod 3 % BDP-a. Prema Programu očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 109,5 % BDP-a krajem 2024. na 108,3 % BDP-a do kraja 2027.

(27) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i kriterijem 2.2. iz Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241, plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i trebaju se provesti do 2026. Provedba plana za oporavak i otpornost Francuske napreduje. Francuska je podnijela jedan zahtjev za plaćanje ukupne vrijednosti 7 400 000 EUR, za ostvarenih 38 ključnih etapa i ciljeva iz plana. Ključne etape odražavaju napredak u provedbi reformi u području javnih financija, stanovanja, mobilnosti, zapošljavanja, vještina i zdravstva. Nekoliko ciljeva odražava znatna ulaganja u području energetske obnove zgrada, dekarbonizacije industrije, čistih vozila, istraživanja, zapošljavanja mladih i obrazovanja. Francuska je u travnju 2023. dostavila reviziju svojeg plana, uključujući poglavlje o planu REPowerEU. Zahtjev Francuske za izmjenu njezina plana temelji se na potrebi da se u obzir uzme visoka inflacija u 2022., poremećaji u lancu opskrbe i revizija naniže maksimalnog iznosa bespovratnih sredstava koja su joj dodijeljena iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Uključivanje novog poglavlja o planu REPowerEU u plan za

[24] Komisija procjenjuje da bi Francuska trebala ostvariti prosječno godišnje povećanje strukturnog primarnog salda kao udjela u BDP-u od 0,7 postotna boda da bi postigla održivo smanjenje duga. Ta se procjena temelji na Komisijinoj jesenskoj prognozi 2022. Polazište za tu procjenu je predviđanje državnog deficita i duga za 2024. u kojem se pretpostavlja ukidanje mjera energetske potpore u 2024.

[25] Neto primarni rashodi definiraju se kao rashodi koje financira država bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i isključujući rashode za kamate i rashode za cikličnu nezaposlenost.

oporavak i otpornost omogućit će financiranje dodatnih reformi i ulaganja za potporu strateškim ciljevima Francuske u području energetike i zelene tranzicije. Sustavno i učinkovito uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika i dalje je važno za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost, kao i drugih ekonomskih politika i politika zapošljavanja izvan okvira tog plana, kako bi se osigurala opća odgovornost za cjelokupni program politike.

(28) Komisija je većinu programskih dokumenata kohezijske politike Francuske odobrila u 2022., osim programa za Sveti Martin, koji je donesen 20. ožujka 2023. Brza provedba programâ kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, iznimno je važna za zelenu i digitalnu tranziciju, povećanje gospodarske i socijalne otpornosti te uravnotežen teritorijalni razvoj u Francuskoj.

(29) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost, Francuska se suočava s brojnim dodatnim izazovima koji se odnose na manjak vještina i nejednakosti u obrazovnom sustavu te na energetsku politiku i zelenu tranziciju. Svladavanjem tih izazova potaknulo bi se stjecanje vještina radnika, povećala produktivnost rada, povećala energetska učinkovitost francuskih poduzeća i time konkurentnost francuskog gospodarstva u cjelini.

(30) Manjak radne snage sve je veći. U skladu s istraživanjem iz 2023. o potrebama za radnom snagom („Pôle Emploi”), 61 % poslodavaca predviđa daljnje poteškoće u zapošljavanju 2023., posebno za kvalificiranu radnu snagu u građevinarstvu i industriji, tj. sektorima koji su teško pogođeni zelenom i digitalnom tranzicijom. Francuska je posljednjih godina povećala ulaganja u usavršavanje i prekvalifikaciju radnika, koja su djelomično financirana sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Međutim, evaluacije pokazuju da i dalje postoje brojne prepreke usavršavanju niskokvalificiranih radnika, čime se narušava djelotvornost ciljanih programa kao što je „plan ulaganja u vještine”. Iako je u porastu, sudjelovanje niskokvalificiranih radnika u osposobljavanju i dalje je znatno niže od sudjelovanja drugih radnika i oni obično imaju manje koristi od osposobljavanja koje dovodi do stjecanja kvalifikacije. Na temelju toga može se zaključiti da bi daljnje povećanje broja mladih koji ulaze na tržište rada s dostatnim osnovnim vještinama i kvalifikacijama trebalo ostati prioritet obrazovnog sustava.

(31) Unatoč ukupnoj razini javne potrošnje, koja je iznad prosjeka OECD-a, i dobrim rezultatima, francuski obrazovni sustav obilježen je znatnim udjelom učenika sa slabim rezultatima, a socioekonomska pozadina i dalje je snažan pokazatelj uspješnosti učenika. Slabi rezultati i nejednakost u stečenim matematičkim vještinama i dalje su razlozi za zabrinutost. Prema nacionalnim i međunarodnim istraživanjima prosječna uspješnost u matematici u Francuskoj stalno se smanjuje tijekom posljednjih 30 godina. Poduzeti su određeni koraci za jačanje stjecanja osnovnih vještina, među ostalim jačanjem kontinuiranog osposobljavanja nastavnika matematike i francuskog jezika, koje je započeto 2019., te dodavanjem jednosatnog modula potpore za matematiku i francuski jezik u prvom razredu srednje škole od školske godine 2023./24. Pri završetku je plan o tome da se smanji na polovinu broj učenika u razredu u javnim predškolskim i osnovnim školama u nepovoljnom položaju te se procjenjuje dugoročni učinak na ishode učenja 300 000 učenika o kojima je riječ. Međutim, planom nije obuhvaćen znatan udio učenika u nepovoljnom položaju izvan prioritetnih područja. Unatoč ulaganjima i napretku, i dalje postoje izazovi u pogledu pristupa učenika i studenata s invaliditetom redovnom obrazovnom sustavu.

(32) Francuska je 2022. nastavila ulagati u sustav naukovanja i daljnje mogućnosti učenja kroz rad, kao što je reforma strukovnog osposobljavanja u srednjim školama. Iako bi te mjere mogle imati pozitivan ishod, njihov se učinak tek treba osjetiti i iziskivale bi veći angažman stručnjaka i nastavnika u osmišljavanju programa. Unatoč mjerama za poboljšanje nastavnih uvjeta, među ostalim povećanjem plaća nastavnika, i dalje postoji zabrinutost u pogledu privlačnosti nastavničke struke i velikog udjela ugovornog osoblja, koje često ima nižu razinu kvalifikacija i iskustva od stalnog osoblja i nedovoljan pristup mogućnostima osposobljavanja. Općenito, omjer nastavnika i učenika i dalje je među najvišima u EU-u.

(33) Francuska struktura izvora energije oslanja se na fosilna goriva u manjoj mjeri nego što je to slučaj u drugim zemljama EU-a, iako i dalje ovisi o uvozu fosilnih goriva. U Francuskoj je od kolovoza 2022. do ožujka 2023. potrošnja prirodnog plina smanjen a za 16 % u odnosu na prosječnu potrošnju plina u istom razdoblju u proteklih pet godina, što je više od ciljnog smanjenja od 15 %. Francuska bi mogla nastaviti privremeno smanjivati potražnju za plinom do 31. ožujka 2024.[26]. Zbog trenutačne geopolitičke situacije i visokih cijena energenata Francuska bi trebala hitno pojačati napore za ostvarivanje ciljeva u području energije iz obnovljivih izvora utvrđenih u nacionalnom energetskom i klimatskom planu. S udjelom od 19,1 % krajnje bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora Francuska nije ostvarila svoj cilj od 23 % za energiju iz obnovljivih izvora do 2020. Također nije na dobrom putu da ostvari svoj cilj za energiju iz obnovljivih izvora do 2030. i zaostaje u uvođenju energije iz obnovljivih izvora, posebno u pogledu proizvodnje električne energije i grijanja. Brzo uvođenje obnovljivih izvora energije kao što su solarna energija i energija vjetra pridonijelo bi energetskoj sigurnosti Francuske i diversifikaciji opskrbe smanjenjem upotrebe fosilnih goriva. Sporo uvođenje obnovljivih izvora energije može se objasniti sporim i složenim administrativnim postupcima povezanima s izdavanjem dozvola. Kašnjenja u izdavanju dozvola za sve tehnologije (kopnene i odobalne vjetroelektrane te solarna energija) povezana su s nedostatkom političke potpore projektima, neodgovarajućim planiranjem te dugotrajnim i složenim postupcima izdavanja dozvola. Problemi su i potpora javnosti i pravni izazovi, što stvara nesigurnost za ulagače i nositelje projekata. Postupak izdavanja dozvola mogao bi se ubrzati dodjelom dodatnog osoblja i financijskih sredstava u središnjoj upravi na regionalnoj razini te u relevantnim tijelima i mrežnim operatorima. Poboljšani postupci prostornog planiranja i brža provedba natječajnih postupaka također su bitni da se osigura realizacija projekata obnovljivih izvora energije. Francuska je 2023. donijela zakon o ubrzanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, u kojem se prepoznaje potreba za znatnim povećanjem kapaciteta topline i plina iz obnovljivih izvora te povećanjem udjela električne energije iz obnovljivih izvora kako bi se zadovoljile sve veće potrebe za elektrifikacijom. Uz pravilno provedbu zakonom bi se mogla ubrzati realizacija projekata u području energije iz obnovljivih izvora. Na taj bi način Francuska mogla ostvariti ciljeve za 2030.

(34) Kako bi dosegnula cilj od 10 % za 2020. u pogledu razine međupovezanosti, ključna je daljnja potpora za prekogranične elektroenergetske interkonekcijske vodove (u gradnji ili planirani) radi integracije velikih udjela obnovljivih izvora energije. Pojačanim financiranjem na početku provedbe projekata energetske infrastrukture, kako domaće tako i prekogranične, pridonijet će se smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima, a posebno o ruskom plinu. Preporučuje se da nova ulaganja u infrastrukturu i mreže

[26] Uredba Vijeća (EU) 2022/1369 i Uredba Vijeća (EU) 2023/706.

budu, ako je moguće, otporna na buduće promjene kako bi se budućom prenamjenom za održiva goriva omogućila njihova dugoročna održivost. Interkonekcije su ključne za učinkovito funkcioniranje unutarnjeg energetskog tržišta jer se objedinjavanjem resursa postiže opća sigurnost opskrbe.

(35) Francuski plan za oporavak i otpornost sadržava velike projekte obnove zgrada za socijalno i privatno stanovanje te javnih zgrada i manjih poduzeća. Kad je riječ o obnovi stambenih zgrada, većina projekata bila je usmjerena na jednokratne radove, koji su rezultirali ograničenim stupnjem obnove. U prvoj polovini 2022. samo je 27 % radova uključivalo najmanje dvije faze obnove, a samo 5 % potpunu obnovu. Opsežne obnove mogle bi imati velik utjecaj na smanjenje potrošnje energije u građevinskom sektoru. Osim toga, većim naporima za usmjeravanje javnih i privatnih ulaganja u obnovu stambenih objekata kućanstava s niskim prihodima i fonda zgrada s najnižim energetskim svojstvima pridonijelo bi tome da se do 2030. sanira 5,2 milijuna energetski najneučinkovitijih zgrada (zgrade s ocjenom energetske učinkovitosti F i G). Zakonom o klimi i otpornosti iz 2021. uvedeno je nekoliko mjera za poticanje opsežne obnove zgrada, kao što su zabrana iznajmljivanja stambenih objekata s ocjenom energetske učinkovitosti G od 2025., s ocjenom F od 2028. i s ocjenom E od 2034. Kako bi se potaknulo znatnije povećanje energetske učinkovitosti, okvir politike mogao bi se poboljšati tako da se njime potiče temeljita obnova i dodatno povećanje energetske učinkovitosti fonda zgrada u Francuskoj s posebnim naglaskom na kućanstva s niskim prihodima.

(36) Udio Francuske u ukupnim ulaganjima poduzetničkog kapitala EU-a u *start-up* i *scale-up* poduzeća u području klimatskih tehnologija iznosi gotovo 11 %. Međutim, unatoč znatnoj javnoj potpori, samo je 29 % malih francuskih poduzeća uložilo više od 1 % svojih prihoda u učinkovitu upotrebu resursa (prosječno 40 % u EU-u). Nositelji projekata proizvodnje u području čistih tehnologija suočavaju se s velikim administrativnim opterećenjem, dugotrajnim postupcima i rizicima od sudskih sporova. U prosjeku je potrebno 17 mjeseci za dobivanje građevinske dozvole i okolišnog odobrenja te za provedbu postupka javne istrage za industrijski projekt. Postupak uključuje točke blokiranja na kojima vlasnik projekta mora čekati odgovore različitih tijela (upravnog suda, mišljenje tijela nadležnog za okoliš, izvješće javnog istražitelja). Nadalje, za velike industrijske projekte mora se provesti javno savjetovanje. Taj postupak traje najmanje šest mjeseci, čime se produljuje rok za dobivanje građevinske dozvole i okolišnog odobrenja te za provedbu javne istrage. Mogući su i sudski postupci u vezi s investicijskim projektima, koji mogu trajati nekoliko godina, što dovodi do napuštanja projekata. Iako su postupci izdavanja dozvola nužni za zaštitu bitnih javnih i privatnih interesa, trebalo bi ih pojednostavniti i ubrzati za projekte proizvodnje u području čistih tehnologija. Vrijeme bi se moglo uštedjeti i istodobnim pokretanjem administrativnih postupaka i predlaganjem industrijskih lokacija koje su spremne za uporabu.

(37) Manjak radne snage i vještina u sektorima i zanimanjima koji su važni za zelenu tranziciju, uključujući prerađivačku industriju, uvođenje i održavanje tehnologija s nultom neto stopom emisija, stvara prepreke prelasku na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Visokokvalitetni sustavi obrazovanja i osposobljavanja prilagođeni promjenjivim potrebama tržišta rada i ciljane mjere usavršavanja i prekvalifikacije bitni su za smanjenje nedostatka vještina te promicanje uključivanja na tržište rada i preraspodjele radne snage. Da bi se iskoristio potencijal ponude radne snage, te mjere moraju biti dostupne, posebno za pojedince te u sektorima i regijama na koje će zelena i digitalna tranzicija najviše utjecati. U Francuskoj je u 2022. prijavljen manjak radne

snage u nekoliko zanimanja za koja su potrebne specifične vještine ili znanja za zelenu tranziciju, uključujući građevinske tehničare, operatere u elektranama i inženjere.

(38) Uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2022. i njegovo je mišljenje[27] navedeno u preporuci 1. u nastavku.

(39) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je državama članicama europodručja preporučilo da, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, poduzmu sljedeće: i. očuvaju održivost duga i suzdrže se od pružanja široke potpore ukupnoj potražnji u 2023., bolje usmjere fiskalne mjere poduzete za ublažavanje posljedica visokih cijena energije i razmotre odgovarajuće načine za postupno ukidanje potpore kad se smanje pritisci na cijene energije; ii. održavaju visoku razinu javnih ulaganja i promiču privatna ulaganja radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji; iii. omoguće kretanja plaća kojima se ublažava gubitak kupovne moći i pritom ograniče sekundarne učinke na inflaciju, dodatno poboljšaju aktivne politike tržišta rada i rješavaju probleme nedostatka vještina; iv. unaprijede poslovno okruženje i osiguraju da potpora poduzećima za energiju bude troškovno učinkovita, privremena, usmjerena na poduzeća koja su sposobna opstati te da se njome zadrže poticaji za zelenu tranziciju; i v. očuvaju makrofinancijsku stabilnost i prate rizike te nastave raditi na dovršetku bankovne unije. Za Francusku, preporuke 1., 2., 3. i 4. pridonose provedbi prve, druge, treće i četvrte preporuke za europodručje.

(40) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2023. i Program stabilnosti za 2023. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporuci 1. u nastavku. Politikama iz preporuke 1. doprinosi se uklanjanju slabosti povezanih s visokim državnim dugom i slabom konkurentnosti te niskim rastom produktivnosti. Preporuke 2. i 3. doprinose provedbi 1. preporuke. Politikama iz preporuke 1. doprinosi se uklanjanju neravnoteža i provedbi preporuke za europodručje, u skladu s uvodnom izjavom 39.

PREPORUČUJE da Francuska u 2023. i 2024. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Postupno ukinuti mjere energetske potpore koje su na snazi do kraja 2023. i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne mjere potpore, osigurati da budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da potiču smanjenje potrošnje energije.

   Osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država u 2024. na najviše 2,3 %.

   Očuvati javna ulaganja koja financira država i osigurati učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije.

   U razdoblju nakon 2024. nastaviti provoditi srednjoročnu fiskalnu strategiju postupne i održive konsolidacije, u kombinaciji s ulaganjima i reformama koji poticajno utječu na veći održivi rast, s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija.

[27] U skladu s člankom 5. stavkom 2. i člankom 9. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

Dodatno poboljšati okvirne uvjete za olakšavanje ulaganja i inovacija.

2. Nastaviti stabilnu provedbu plana za oporavak i otpornost i brzo finalizirati dopunu, uključujući poglavlje o planu REPowerEU kako bi ga što prije počela provoditi. Nastaviti brzu provedbu programa kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost.

3. Riješiti problem nedostatka vještina, posebno pružanjem dodatnih mogućnosti učenja kroz rad i povećanjem udjela osoba s osnovnim vještinama. Prilagoditi resurse i metode potrebama učenika i škola u nepovoljnom položaju kako bi sustav obrazovanja i osposobljavanja postao pravedniji i uključiviji. Poboljšati radne uvjete te početno i trajno osposobljavanje učitelja i nastavnika.

4. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima. Ubrzati uvođenje obnovljivih izvora energije, s posebnim naglaskom na vjetar, solarne i geotermalne izvore te bioplin, uključujući proizvodnju energije iz obnovljivih izvora malog kapaciteta i promicanje zajedničke potrošnje vlastite energije, te promicati povezane tehnologije skladištenja povećanjem javnih ulaganja, olakšavanjem privatnih ulaganja i uklanjanjem uskih grla u izdavanju dozvola. Nastaviti nadograđivati prijenosne i distribucijske elektroenergetske mreže i povećati prekograničnu elektroenergetsku povezanost. Dodatno poboljšati okvir politike za poticanje temeljite obnove zgrada i dekarbonizacije sustava grijanja, s posebnim naglaskom na kućanstva s niskim prihodima i fond zgrada s najnižim energetskim svojstvima. Uspostaviti poticajno regulatorno okruženje kako bi se povećala ulaganja u proizvodnju u području čistih tehnologija, među ostalim pojednostavnjenjem i ubrzavanjem izdavanja dozvola. Pojačati napore usmjerene na pružanje i stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik